

T. De innen fedegetheted-é azt-is, hogy a' jeggyel-is kell élni?

G. A' ki mind a' két rézről mindent jól megvizsgál, észbe veheti, hogy ez innét jól következhetik: mert abban a' kegyelemben, melly azelőtt az Izraelnek adattatott, nem illy okon tett minket a' Christus részefekké, hogy az vagy homályosabb lenne minékünk, vagy rész-kerint megkiffesbítettett volna. Sőtinkább mind bővebben, 's mind pedig világosabban öntötte-ki azt az Isten mi ré-ánk.

T. Itéled-é azt, hogyha a' tsetsemök eltiltatnak a' Keresztégtől, tehát az Isten kegyelméből ez-aránt valami lefállana; hogy azt mondhatnók, hogy a' Christus eljövettel megkiffesbítettettek a' Sácramentomok?

G. Ez világoson megtetűzik. Mert elvétet-ten a' jegy, melly az Isten irgalmaságá-
nak bizonyítására és ígéréteinek erősfítésére felette fokot haznál; tehát nem volna mi nálunk az a' jelsz vigasztalás, mellyel a' régi-ek élnek vala.

T. Igy érteled-é annakokáért ezt: hogy mivel az Isten az ő Testámentomban az id-
veségnek ígéréteit azoknak testeknek akarta bényomni látható jeggyel, hogy ön-
nön-magát a' kitsinyeknek Attyának len-
ni mege-

ni megmutatná; tehát illetlen 's méltatlan dolog volna-é, ha kiffesb megerősítések volna a' híveknek a' Christus eljövettel fogván, holott ma-is ugyanazon ígéreret rendeltetik minékünk, melly régen az Attyának: azonban világosabban adta-ki az Isten az ő jóvóltának jegyét a' Christusban?

G. Ugy vagyom: azonban holott elég világos, hogy a' Keresztésnek ereje és való-sága (hogy így álljak) a' tsetsemökkel köz légyen; ha azoktól eltagadatnók a' jegy, melly a' valóságnál alább-való, tehát nyilvánosságos bozúság lenne ő rajtok.

T. Mitsoda móddal kell tehát a' tsetsemöket megkerestelni?

G. Hogy valósággal megbizonyítatott dolog légyen, hogy ök örököszi a' hívek magvainak ígéreretett áldásnak: hogy minek-utánna felnőnek, megismérvén a' Keresztésnek valóságát, abból gyümölsöt teremtsenek.

A' SZENT VATSORARÖL.

T. Mennyünk-által a' Szent Vatsorára. Legelsőben-is akarom te töled meg-
tudni: Mitsoda az Uri Vatsorának értelme?

G. Azért éczetertett a' Christustól, hogy megtanítana minket arra, hogy az ő testek-

nek és vérenek egyesülésével a' mi lelkeink az örök életnek reménységére tápláltak.

T. *Miért bogya a' Kenyéren a' Christus teste, a' Boron a' Christus vére ábrázoltatik?*

G. Innen arra tanítatunk: hogy a' melly ereje vagyon a' kenyérnek a' mi testünknek táplálásában, e' jelen-való életnek megtartására; ugyan-azon ereje vagyon az Ur testének, a' mi lelkünknek lelkiképen-való táplálására. A' mint a' borral az embereknek éivek megvidámíttatnak, erejek megújítatnak, és az egész ember megerősítettik; úgy az Urnak véreből ugyan-azon hasznokat véden a' mi lelkünk.

T. *Annakokáért élünk-e az Ur testével és vérével?*

G. Ugy vagyon. Mert midőn abba helyeztetett a' mi idvességünknek egész bizodalma, hogy a' Christus engedelmsége, mellyet az ő Attyának tett, minékünk úgy tulajdonítsák, mintha miénk lett volna; éüklég, hogy mi ötet birjuk, 's magunkévá tegyük. Mert az ő javait más képen nem közli mivelünk, hanem midőn magát miénk téli.

T. *Nemde nem akkor adta-e magát minékünk, mikor a' halálra adta magát; hogy minket, kik a' halálnak*

ítéleti

ítéleti alól megváltattunk, az Attyának megengedtelne?

G. Az ugyan igaz dolog: de nem elég az minékünk, hanemha ötet most véffük; melly érint az ő halálának hathatósága és gyümöltse mi reánk állyon.

T. *Hitek általa véffük-e a' Christust?*

G. Ugy vagyon. De egyébersmind ezt hozzá-adom: holott ötet nem tsak meghóltnak híffük, hogy minket a' haláltól megzabadítana, és feltámadottnak, hogy minékünk életet keresne; hanem hogy azt is megifjérjük, hogy ő mi bennünk lakik, és mi ő hozzá vagunk tsatoltatva azzal az egyfégnek nemével, mellyel a' tagok az ő fejekkel egybe-foglaltattak: hogy ennek az egyfégnek ereje érint minden ő javainak rézesi légyünk.

T. *Ezt az egyesülést, egyedül-tsak a' Vatsora által nyerjük-el?*

G. Szent Pál bizonyítása érint, még az Evangéliom által-is egyesülünk a' Christussal. 1 Kór. 1: 6. Meltán-is tanította azt Szent Pál: mert ott hallyuk, hogy mi az ő testéből való testek vagyunk, és az ő tson-taiból való tsonok. Efés. 5: 30. ő amaz élő kenyér, a' ki a' mennyből a' mi lelkeinknek táplálására leállott, Ján. 6: 51. mi

egyek vagyunk ö véle, miként ö az Atyával egy; 's a' t. Ján. 17: 21.

T. *Mit véfünk egyebet a' Sacramentokból? Avagy: Mitsoda hafnot adnak annakfelette minékünk a' Sacramentumok?*

G. Ezt, hogy ez az egyesülés, melyet most említék, minékünk megerősítetik és öregbítetik. Mert jóllehet mind a' Kerekségben, 's mind az Evangyéliomban adtatik minékünk a' Christus; ötet mindazonáltal nem véfzük eg^{ésen}, hanem csak rész^{erint}.

T. *Mit jegyez a' Kenyér?*

G. A' Christus testét: hogy mint egyf^{er} mi érettünk a' mi Istennel való megengéztetésünkre megáldoztatott volt, úgy most is minékünk adattatik; hogy bizonyoson meg tudjuk, hogy ez a' megengéztetés mi réánk tartozik.

T. *Mi vagyon a' Bornak jegyzésében?*

G. Ez, hogy a' mint egyf^{er} a' Christus az ö vérét a' mi büneinknek elégtételéért és a' mi megváltásunknak árrát kiöntötte: úgy mostan azt minékünk adgya, hogy megigyuk; e' végre, hogy érezzük annak gyümölsét, mellynek onnét mi réánk kell éarmazni.

T. Ez

T. *Ez te feleleted ferint, az Urnak fent Vatsorája az ö halálára küld minket, hogy annak erejében réfeszüllyünk?*

G. Ugy vagyon: mert akkor végeztetett el az az egyeden-egy és örökké-való áldozat, melly a' mi idvesítgünkre elég lenne. Annakokáért semmi egyéb nintsen hátra, hanem hogy azzal éllyünk.

T. *Azért nem e' végre fereztetett az Uri Vatsora, hogy az Isten Fiának teste megáldoztatnék az Istennek?*

G. Semmiképen nem a' végre. Mert mivelhogy a' Fiú Isten örökké-való fő Pap, csak egyedül övé ez a' méltóság, Sid. 5: 20. És ezt téfik az ö befédi, midön azt mondgya, Mát. 16: 29. Vegyétek és egyétek. Mertugyan-is itt nem azt parantsollya, hogy az ö testét megáldozzuk; hanem csak egyedül azt, hogy azzal éllyünk.

T. *Miért hogy két jelekkel élünk?*

G. Ebben a' mi erőtelenségünkre vigyázt az Isten, hogy ezzel minket annál barátságofabban megtanítana, hogy ö nemcsak étele a' mi lelkünknek, hanem italasis; hogy így a' mi lelki életünknek semmi részét egyébütt ne keressük, hanem csak ö benne.

E s

T. *Mit*

T. Minden kifogás nélkül, egyaránt kell-é élni mind a' kettővel mindeneknek?

G. Ezt hozza magával a' Christus parantsolattya: mellyből valamit elvenni, mást azzal ellenkezőt tselekedvén, felette-igen tilalmaztatik.

T. *Tak egyedül azoknak a' jótéteményeknek értelmi vannak-é az Uri Vatsorában, a' mellyeket mondál; avagy pedig azt-is állatod, hogy azok ott minékiünk tulajdonképen kifeléigáltatnak?*

G. Mivelhogy önnön-maga az Ur Jéhus Christus a' Valóság, semmit sem kételkedhetünk azon, hogy azokat az igéreteket, mellyeket ott ád minékünk, egyézersmind bé ne tellyesítene, és az ábrázolófokhoz az ő tulajdon valóságokat hozzá ne tenné. Minnekokáért nem kételkedem, hogy a' mint a' bezedekkel és a' jegyekkel bizonságot tézen; úgy az ő valóságában (állattyában) minker részefekké tézen, hogy ő vele egy életűek légyünk.

T. *De hogyhogy lehet az, holott a' Christus teste a' mennyben vagon, mi pedig még e' földön bűjadosunk?*

G. Ezt az ő Lelkének tsudálatos és ritkos erejével tselekezi az Isten, kinek nem néhez

héz egybe-ferkeztetni azokat, mellyek a helynek távol-léte miatt egymástól elválatattanak.

T. *Annakokáért úgy gondolod, hogy sem a' test nincs a' kenyérben be-rekefektetve, sem a' vér a' pohárban?*

G. Nintsen semmiképen. Sötinkább úgy értek e' dolgról, hogy mi a' jegyeknek valóságával éllünk: a' mennybe kell a' mi elméinket felemelni, a' hol a' Christus vagon, és a' honnan ötet várjuk Biróul és Megváltóul; e' földi életre állatokban pedig csak hijába keressük.

T. *Hogy egy summába foglaljuk, a' mellyeket mondál: két dolgot állítas lenni az Uri Vatsorában, tudnilik a' Kenyeret és a' Bort, mellyeket feminkkel nézünk, kezeinkkel fogdosunk, köstölással érzünk-meg: másodfor, a' Christust, kívül belől a' mi lelkeink mintegy tulajdon maga eledelel tápláltatnak?*

G. Igaz dolog; még pedig mind addig, hogy ott a' testnek feltámadása-is, mintegy adatott záloggal, minékünk megerősíttefék; mivel testünk-is rézesül az életnek jegyében.